

Uchwała Nr XV/5/2012
Rady Powiatu w Końskich
z dnia 27 stycznia 2012 r.

**w sprawie uchwalenia „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim
na lata 2012- 2014”**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 217, poz. 1281.) oraz na podstawie art. 180 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U, Nr 149, poz. 887), Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2012- 2014” stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wiesław Skowron

Uzasadnienie

Artykuł 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U, Nr 149, poz. 887), jako zadanie własne powiatu, wskazuje opracowanie i realizację trzyletnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Określają one między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. W ramach powyższego limitu zawierane są umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi. Ponadto uchwalenie przez powiat programu stanowi warunek dla ubiegania się o dodatkowe środki na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z budżetu państwa.

W związku z powyższym podjęcie przedmiotowej uchwały uznaje się za zasadne.

Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2012- 2014

Wstęp

Wieloletnie doświadczenia organizacji opieki nad dzieckiem w Polsce wskazują, że należy rozwijać wszelkie formy, które uchronią dzieci od najlepiej zorganizowanej opieki instytucjonalnej.

Nowoczesny lokalny system usług opiekuńczo – wychowawczych powinien obejmować różnego rodzaju usługi kierowane do dziecka całkowicie lub częściowo pozbawionego opieki rodzicielskiej, począwszy od profilaktyki, wczesnej interwencji, przez rodziny zastępcze do opieki instytucjonalnej.

Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina. Dorastanie poza środowiskiem rodzinnym może skutkować w przyszłości różnorodnymi trudnościami m.in. w pełnieniu odpowiednich ról społecznych, w samodzielnym funkcjonowaniu, w nawiązywaniu pozytywnych więzi z innymi ludźmi, w uzyskaniu wykształcenia i zatrudnienia.

W przypadku, gdy dziecko z różnych przyczyn nie może pozostać w swojej rodzinie, najbardziej korzystnym dla niego rozwiązaniem jest umieszczenie w pieczy zastępczej, gdzie znajdzie ciepło, miłość, zrozumienie i poczucie bezpieczeństwa. Dobrym rozwiązaniem w organizacji opieki nad dziećmi pozbawionymi częściowej lub całkowitej opieki rodzicielskiej będą głównie zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Zakres zadań rodziny zastępczej niewiele się różni od zakresu zadań rodziny naturalnej. Rodzina zastępcza ma prawo i obowiązek do wychowywania i opieki nad przyjętym do rodziny dzieckiem.

Na poziomie przepisów wykonawczych Program rozwoju pieczy zastępczej będzie realizowany w oparciu o następujące ustawy i rozporządzenia.

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U Nr 149 poz. 887 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009r., Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.)

Celem programu jest zapewnienie kompleksowej opieki oraz wsparcia dzieciom z terenu Powiatu Koneckiego pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców poprzez budowanie systemu pieczy zastępczej i rozwój zawodowych niespokrewnionych rodzin zastępczych.

I. Diagnoza systemu pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej Powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego, rodzinnego i socjalizacyjnego.

Na terenie Powiatu Koneckiego funkcjonują trzy całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze w tym dwa rodzinne domy dziecka:

1. Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Brodach Starych utworzony w 2003 roku dysponujący sześcioma miejscami.
2. Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie utworzony w 2005 roku dysponujący ośmioma miejscami.
3. Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie utworzona w 2006 roku dysponująca dwudziestoma miejscami socjalizacyjnymi i trzema interwencyjnymi.

Tab. Nr 1 Liczba dzieci pochodzących z terenu Powiatu Koneckiego przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2009 – 2011 r.

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo wychowawczych	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Na terenie Powiatu Koneckiego	41	40	44
Poza terenem Powiatu Koneckiego	13	11	4

Rodzina zastępcza jest to czasowa forma opieki zastępczej, która powstaje na mocy orzeczenia sądu opiekuńczego, w sytuacji kiedy dziecko nie może przebywać ze swoimi rodzicami, którzy mają ograniczoną, zawieszoną lub są pozbawieni władzy rodzicielskiej. Podstawową funkcją rodziny zastępczej jest zapewnienie dziecku faktycznej pieczy w sytuacji, gdy opieka nad nim przejściowo lub stale nie może być sprawowana przez jego rodziców.

Rodzinna opieka zastępcza jest przede wszystkim formą pomocy dzieciom wymagającym opieki poza domem. Daje dzieciom i rodzicom szansę, aby uporać się z kryzysem i wzmocnić całą rodzinę. Najważniejszym jej celem jest wzmocnienie rodzin naturalnych tak, aby dzieci mogły ponownie wrócić do swoich rodziców. W sytuacjach zaś, kiedy powrót dziecka do rodziny jest niemożliwy, rodzinna opieka zastępcza jest przeznaczona dla dzieci i młodzieży, którym trzeba zapewnić stałe i pozytywne więzi i stabilizację.

Funkcję rodziny zastępczej mogą pełnić zarówno małżonkowie, jak i osoby samotne, a także osoby niepozostające w związku małżeńskim.

Najistotniejszą przesłanką, jaką winni spełniać kandydaci na rodziny zastępcze, jest dawanie rękojmi należytego wypełniania powierzonych zadań. Rodzina zastępcza winna bowiem doprowadzić do poprawy sytuacji życiowej dziecka, między innymi poprzez zapewnienie należytych warunków rozwoju i wychowania, zaspokojenie indywidualnych potrzeb w zależności od stanu zdrowia i poziomu rozwoju.

Rodzina zastępcza musi prezentować wysoki poziom moralny i odpowiedzialność za losy powierzonego jej dziecka przez cały okres jego pobytu.

Tab. Nr 2 Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Koneckiego oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2009 – 2011 r.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	74	80	87
Liczba dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych	100	110	126
Liczba rodzin zastępczych niespokrewnionych	15	18	13
Liczba dzieci w niespokrewnionych rodzinach zastępczych	21	25	23
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	2	5
Liczba dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	1	6	13

Tab. Nr 3 Liczba rodzin zastępczych poza terenem Powiatu Koneckiego oraz liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2009 – 2011 r.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych	13	15	13
Liczba dzieci w niespokrewnionych rodzinach	3	2	2
Liczba dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	2	2	5

Kandydaci na niespokrewnione rodziny zastępcze w tym zawodowe winni ukończyć szkolenie według programów szkolenia zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, które obejmują takie zagadnienia, jak:

- a). elementy prawa rodzinnego,
- b). elementy pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej,
- c). wiedzę i umiejętności rozpoznania oraz oceny sytuacji dziecka,
- d).doskonalenie umiejętności opiekuńczych oraz umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze a także pokonywania trudności związanych z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka,
- e). podstawową wiedzę o uzależnieniach i ich wpływie na dziecko i rodzinę,
- f). zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowaniu dzieci.
- g). zasady finansowania rodzin zastępczych,
- h). podstawy wiedzy o rozwoju fizjologicznym i zdrowiu dziecka, a także objawach sygnalizujących choroby i postępowania w takich przypadkach,
- i).informacje o zadaniach i kompetencjach centrum pomocy w sprawach dotyczących rodzin zastępczych oraz o możliwości udzielania wsparcia w wychowywaniu dziecka przez centrum pomocy rodzinie lub przez wyspecjalizowane placówki.

Szkolenia na terenie Powiatu Koneckiego są prowadzone w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich przez wykwalifikowanych trenerów programu PRIDE – Rodzinna Opieka Zastępcza/Adopcja.

Tab. Nr 4 Liczba przeszkolonych rodzin zastępczych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w latach 2007 – 2011 r.

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Ogółem w latach 2007 - 2011
Liczba rodzin zastępczych niespokrewnionych	2	3	3	1	1	10
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	0	1	2	2	6

Ustawa z dnia 09.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza nową typologię rodzin zastępczych oraz rozszerza zakres pomocy pieniężnej udzielanej rodzinom zastępczym.

Od dnia 01.01.2012r. formami rodzinnej pieczy zastępczej będą:

1) Rodziny zastępcze:

- spokrewnione – małżonkowie lub osoba będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- niezawodowa – małżonkowie lub osoba nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna ,

2). Rodzinny dom dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek będą wspierane przez rodziny pomocowe.

Funkcje rodziny zastępczej mogą pełnić: rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe lub prowadzący rodzinny dom dziecka oraz małżonkowie lub osoba przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługują następujące świadczenia obligatoryjne:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka, w przypadku gdy legitymuje się ono orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,

- dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka, w przypadku gdy zostało ono umieszczone w rodzinie zastępczej zawodowej na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje comiesięczne wynagrodzenie. Ustalając jego wysokość bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W przypadku, gdy rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka czasowo nie sprawuje opieki w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu albo w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych, piecza zastępcza nad dzieckiem może zostać powierzona rodzinie pomocowej.

Za okres pełnienia funkcji rodziny pomocowej, rodzina zastępcza otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% wynagrodzenia.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługują w/w świadczenia również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 roku życia, jeśli nadal przebywa w rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka mogą ubiegać się również o świadczenia nieobligatoryjne, takie jak:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia – raz w roku,
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo,
- świadczenie na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo,

Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może otrzymać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez rodzinę zastępczą m.in. czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz.

Ponadto rodzina zastępcza zawodowa może raz do roku ubiegać się o przyznanie świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego.

II Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2012- 2014

Z roku na rok na terenie Powiatu Koneckiego wzrasta liczba dzieci pozbawionych częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej, a tym samym wzrasta liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

W związku z powyższym istnieje konieczność tworzenia niespokrewnionych oraz zawodowych rodzin zastępczych zapewniających profesjonalną opiekę na dziećmi.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na powiaty nowe obowiązki m.in. :

- opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- powołania organizatora pieczy zastępczej oraz objęcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (jeden koordynator na nie więcej niż 15 rodzin),
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego
- organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego,
- organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej poprzez m.in. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.

Cel główny programu

Głównym celem programu jest stworzenia na terenie Powiatu Koneckiego profesjonalnego systemu pieczy zastępczej zapewniającego dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej możliwości wychowywania się w środowisku zastępczym odpowiednim z uwagi na ich wiek, stan zdrowia oraz niedostosowanie społeczne.

Cele szczegółowe programu

I. Działalność zespołu do spraw pieczy zastępczej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich:

1. Objęcie rodzin zastępczych powstałych po roku 2008 opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w liczbie jeden koordynator na 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.
2. Rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej w tym:
 - a) Zawodowych rodzin zastępczych (w tym specjalistycznych oraz o charakterze pogotowia rodzinnego)
 - b) Niezawodowych rodzin zastępczych
 - c) Rodzinnych domów dziecka
 - d) Rodzin pomocowych
3. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez przygotowywanie i rozpowszechnianie informacji w lokalnych mediach, prasie, ulotkach informacyjnych itp.
4. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego.
6. Kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny pomocowej.
7. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podniesienie ich kwalifikacji.
8. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
9. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka pomocy wolontariuszy.
10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
11. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
12. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
13. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

14. Organizowanie opieki nad dzieckiem w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Limit zawodowych rodzin zastępczych dla Powiatu Koneckiego na lata 2012-2014.

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
zawodowe rodziny zastępcze	4	5	6
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	2	2	3
zawodowe specjalistyczne rodziny zastępcze	1	1	2

II. Zapewnienie dzieciom pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodziców naturalnych możliwości umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej w przypadku braku możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

1. Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania oraz zaspakajanie jego niezbędnych potrzeb w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych itp. Przez umieszczenie w:
 - a) placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno - terapeutycznego,
 - b) regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej,
 - c) interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
2. Dostosowanie funkcjonujących na terenie Powiatu Koneckiego placówek opiekuńczo – wychowawczych do wymogów ustawy poprzez:
 - a) Zmniejszenie liczby miejsc w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie
 - b) ograniczenie kierowania do Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie dzieci w wieku poniżej 7 r. ż.